

Spanija zasegla katol. šole - Anglija v veliki nervoznosti

Levičarska vlada izdala dekret, s katerim zaplenjuje vse katoliške šole in učne zavode od osnovnih šol pa do univerz. — Uporniki se pripravljajo na nove napade. — Čiščenje v vrstah vladne vojske.

Madrid, Španija. — Vlada je izdala sinoči posebno odredbo vsem županom, krajevnim oblastnikom in vsem, ki jim je dana oblast, da se imajo vse katoliške, osnovne šole, višje šole, kolegiji in univerze, ki jih vodijo razni verski redovi, konfiscirati. Katoliškim duhovnikom in vsem katoliškim redovom je prepovedano vsako kakršnokoli poučevanje v območju, kjer ima oblast levičarska vlada. Za one kraje, ki so v rokah upornikov, pa določa odredba, da se imajo na isti način zapleniti vse šole tekom petih dni, kakor hitro, pridejo v roke vladnih oblasti. Druga odredba pa odreja strogo čiščenje v vrstah vojske in mornarice. Vse sumljive in ne zanesljive elemente se ima takoj odstraniti iz vojske in mornarice.

Gibraltar. — Ne daleč od San Roque se je vnela huda bitka med upornimi četami iz Moroko in oddelki komunistov. Uporniki so po kratkem boju komuniste obkolili in iste popolnoma premagali. Pozneje so zajeli blizu pod La Linea goro, ki jo nazivajo "Stol Kraljice", kakih nadaljnjih 60 komunistov, ki so jih moroške čete enostavno postrelile. Drugo poročilo ve povedati, da je glavni vodja upornikov general Francisco Franco odletel tajno iz Gibraltarja preko pozicij vladnih čet in je pristal v Seville, katero mesto in okolice še vedno držijo v svojih rokah uporniki. General Franco je prišel v Seville da reorganizira uporne čete za glavni udar proti severu, proti Madridu.

Barcelona, Katalonija. — V Burgosu so večerj pogrešali generala Mola, ki zapoveduje severnim upornikom, ki pritiskajo preko gorovja proti Madridu. Zdi se, da uporni generali imajo posebne zaupne sestanke in da snujejo odločilen udar proti Madridu. Uporniki so dobili večerj večje zaloge municije in orožja, kar je prav gotovo importirano iz drugih držav.

Tangier, Moroko. — V Gibraltarju je dospel en vladni podmornik težko poškodovan in se je predal upornikom. Drugi podmornik "C-3" pa se je potopil, pravi poročilo, zadet od bombe iz upornega letala. Drugo poročilo pa omenja, da so se tri bojne ladje uprle vladni in se pridružile upornikom.

V splošno zgleda, da se obe strani pripravljata za odločilno bitko, ki se bo završila pred Madridom in od katere bo odvisno, kdo bo zagospodaril nad Španijo. Ali bo ostala vlada na krmilu, ali bo morala poražena se umakniti iz Madrida in kapitulirati pred uporniki. Vlada ima za enkrat še vedno več ugodnosti na razpolago, kakor pa uporniki. Prvič ima v oblasti goste železniško omrežje z osrčjem v Madridu in pa kar je glavno, na razpolago ima vse državne kredite, ki jih rabi v boju proti upornikom.

SIRITE AMER. SLOVENCA

NESREČA NA JEZERU

Težki prevažalni čoln se potopil tik pred ciljem; 15 ljudi utonilo.

Chicago, Ill. — Velika nesreča svoje vrste se je dogodila na Michigan jezuru v sredo jutro, ne daleč od cilja, kamor je vozil težki tovorni čoln 2000 ton peška iz Lockporta v South Chicago. Čoln je bil v službi že dolgo vrsto let in so z njim prevvažali razni tovar največ pa pesek, ki so ga nakladali v Lockportu blizu Jolietu in je istega vozili po kanalu v Chicago. Včeraj so čoln zopet naložili z peskom, kakor običajno ter je odplul proti Chicagu, vozeč kakih 9 milj na uro. Ko je privozil iz kanala v reko Chicago ter iz te na odprto jezero, je zavrnil proti južni strani zalivu Calumet reke pri 90. ulici. Predno je dospel na cilj se je na jezeru začel nagibati in se po misterioznem naključju potopil. Z čolnom se je potopilo tudi 15 ljudi delavcev in uradnikov na čolnu. Iz vse skupine 22 po številu se je rešilo le 7 oseb. Vzrok nesreče ni znan.

POMANKANJE FARMARSKIH DELAVCEV

Fargo, N. D. — V North Dakoti po nizini okrog Rudeče reke izjavljajo farmarji, da jim manjka farmerskih delavcev pri žetvi in mlatvi. Farmarji ponujajo farmerskim delavcem po \$2.00 na dan, pa ne morejo za to plačo dobiti delavcev. Farmarji pa izjavljajo, da več za to delo ne morejo plačati, ker njihovi dohodki so prepričli. Farmarji apelirajo na vlado, da naj v teh okolišah ustavi vsa WPA dela, drugače bo začelo žito gniti na polju, kolikor ga je ostalo v tej suši.

FRANCOSKI LEVIČARJI SE BOJIJO

Pariz, Francija. — Po prestolnici se je raznesla vest, da se tudi v Franciji pripravljajo fašistični pristaši na upor proti Blumovi vladi. Vlada je takoj naročila svoji tajni policiji, da naj ta izvrši strogo preiskavo glede te zadeve. Poseben pogon so napravili po uradih takozvane "Anti-sovjetske akcije," katera organizacija se prizadeva, da preprečuje širjenje komunističnega gibanja med francosko mladino. Razvidno je torej, da je Blumovcev strah.

VLADA NAROČILA 50 LETAL

Washington, D. C. — Vojni department je izročil Stearman Aircraft Co. v Whichita, Kans., naročilo za 50 vojaških letal, ki bodo stala \$329,659.00. So to letala manjšega tipa, ki bodo služila za traniranje vojaških letalcev.

ANGLIJA ALARMIRANA

Vlada je dobila tajne podatke, kako se razne evropske države oborožujejo.

London, Anglija. — Posebna deputacija, ki je zbirala zadnjih šest mesecev statistiko oboroževanja v Evropi, je podala včeraj pred angleškim parlamentom svoje poročilo. Številke, ki jih je deputacija navedla glede oboroževanja so ostale tajne radi javnosti, ker je to pač velike važnosti za vojno ministerstvo. Je pa to poročilo silno alarmiralo vse konservativne pristaše, kar je znamenje, da se v Evropi pripravlja nekaj strasnega, kar se tiče oboroževanja evropskih držav. Zlasti poročilo o nemškem oboroževanju je mnoge osupnilo, pravi poročilo. Odlični vladni uradnik je izjavil v parlamentu, "da je zadnji čas, da se Anglija predrami in ne zapira več svojih oči pred vsem, kar se v Evropi godi, ali pa bo Anglija trpela občutne posledice v prihodnjih konflikatih, kakor jih je zadnje čase v Sredozemlju in Afriki. Napram drugim na kontinentu mi nismo daleč zadosti pripravljeni, da bi mogli braniti naše otočje pred napadi."

To je baže nekaj uvod, s katerim bo Anglija pričela z velikim oboroževanjem na kopnem, vodi in vzraku.

Pa pravimo, da bo mir?

21 ARABCEV UBITIH V SVETI DEŽELI

Jeruzalem. — Arabci, ki so po teh pokrajinah užaljeni radi judovskih kolonizacij, ki jih je angleška vlada dovolila, še vedno nasprotujejo in vodijo vse mogoče obstrukcije proti naseljevanju judov. Vodijo pasivno resistenco kjerkoli morejo. Po nočeh pa se zbirajo arabske tolpe in napadajo iz zased Jude in angleške vojaške, ki jih ščitijo. V podnožju Nabulus gorovja so te dni napadli Arabi judovsko naselbino. V akcijo je stopila angleška pehota in razvila se je strahovita bitka med vojniki in Arabi, ki je trajala več ur. Na bojišču je obležalo 21 Arabcev in na angleški strani krajevni konštabel in trije vojniki. Arabci so se umaknili še le, ko so jih začela obstreljavati vojaška letala.

ANGLIJA SE ZA GDANSK NE ZANIMA

Berlin, Nemčija. — O zadevi prostega mesta Gdansk (Danzig), ki je sedaj še pod upravo Lige narodov, se je izjavila angleška vlada, da se v ta spor ne bo vmešavala. To vprašanje naj rešite sporne stranki, ki sta Nemčija in Poljska. Iz tega je razvidno, da se Anglija nima volje izpostavljati prav nikjer za kake slovanske interese. Nemškimi krogom je po objavi te novice zrastle greben. Zdaj ve, da bo imela preb ali slej proste roke v tej zadevi, ki jo bo rešila na način, da bo germanski požrešnosti zadoščeno.

PRISTRANOST FRANCIJE

Bordeaux, Francija. — Francoske oblasti v tem mestu so zadržale štiri angleška letala, ki sta se ustavila tu med potjo proti Gibraltarju. Francozi so jih sumili, da so letala namenjena španskim upornikom. Še le po obvestilu vlade v Parizu so pustili letalce odleteti proti svojemu cilju. Tako na eni strani. Na drugi strani je pa dokazano, da Blumova vlada pošilja levičarski vladi v Španijo letala, orožje in municijo.

KRIŽEM SVETA

Mexico City, Mehika. — Da turisti v Mehiki niso prav varni se je prepričala včeraj skupina Američanov, ki je na izletniškem potovanju v Mehiko. V Taxco, državi Guerrero, je dvajset banditov napadlo sedem izletniških ameriških avtomobilov in so vsi skupino oropali za vse, kar so imeli pri sebi.

London, Anglija. — Mrs. Rosina Kemp iz Calgary, Kanada je dvajset let želela, da bi mogla videti grob svojega pokojnega moža, ki je padel na francoskem v svetovni vojni. Dejala je: "potem, ko bi videla grob svojega moža rada umrjem." Zadržal nedeljo je bila v Vimy na Francoskem in našla grob. Ko se je vračala iz Havre na parniku je 4 ure po vkrcanju radi mrtvouda umrla. Želja si ji je uresničila.

Berlin, Nemčija. — Američan Ludwig Hoffman, sedi že nad mesec dni v nemški ječi, ker je v nekem pogovoru izjavil, da je Julius Streicher, "lump," v katerih rokah je boikotiranje in preganjanje židov v Nemčiji. Nazijske oblasti so ga nameravale postaviti pred sodišče, ker pa je Hoffman ameriški državljani so ga zdaj obsodili na izgon iz Nemčije.

MUSSOLINI PO-VZROČA STRAH

Najnovejša vest je, da Mussolini misli zasesti Gibraltar v španski zmedi.

London, Anglija. — Znano je, da je angleški kralj Edvard VIII., ki se je udeležil v nedeljo v Vimy na Francoskem in z njim ministerski predsednik Baldwin, vojaških slavnosti v spomin padlim kanadskim vojakom, nameraval ostati v Franciji na počitnicah vsaj dva tedna. Te svoje počitnice je pa na enkrat prekllical in se takoj v nedeljo vrnil domov v London. Mnogi so ugibali zakaj. Odgovor je zdaj prišel in sicer ta, da se je kralju in ministerskemu predsedniku zaupno sporočilo, da Mussolini špekulira s tem, da v sedanjih španski zmedih zasede Gibraltar in alžirske otočine. To je sigurno edini vzrok ukinjenja počitnic od strani angleškega monarha.

Tako torej tajna borba med Anglijo in Italijo ne pojenjuje. Mussolini dela načrte in Anglija to čuti. Ako bi Italija vzela v posest Gibraltar in alžirske otočine, bi s tem postala popolna in absolutna gospodarica sredozemskega morja, katero bi potem postalo navadno italijansko jezero. Anglija pa bi zgubila svojo morskno cesto do svojih kolonij v Afriki. Tu je škorenj, ki močno žuli Anglijo.

ŠPANSKA VLADA KONFISCIRA

Marseilles, Francija. — Generalni poslovodja od General Motors in od Ford Plants v Barceloni na Katalonskem, je dospel semkaj na francoskem parniku ter povedal, da je španska levičarska vlada zasegla vse njihove tvornice v Barceloni. Banka je zasegla tudi bančne račune imenovanih podjetij in vse imetje kakršnokoli.

Iz Jugoslavije.

Katastrofalno stanje vinogradov po Štajerskem. Vsled preobilnega deževja se razvija trtna bolezen in uničuje trtne nasade; po nekod je radi boleznimi odpadlo tudi grozdje. — Smrtna kosa in drugo.

Zalosten pogled na vinske gorice

Maribor, 14. julija. — Stanje vinogradov se rapidno slabša. Tudi v tistih vinogradih, ki so bili doslej precej obvarovani, se je začela razvijati poleg lastne tudi grozdnja peronospora in so nekateri vinogradi že do 100% uničeni. Na tukajšnje vinarske in sadjarske šole prihajajo dnevno poročila iz vseh krajev o sličnih pojavih. Stokovnjaki priporočajo vinogradnikom, naj škropijo tudi tiste vinograde, ki so že čisto uničeni, da se na ta način ohrani za bodoče leto vsaj les. Tudi priporočajo vršičkanje, in sicer tako, da se ne prireže normalno, ampak se porežejo samo viseči dtli. Pozneje naj se vršičkanje še enkrat vrši, tako da se bo letos izvršilo vršičkanje dvakrat. Tudi v sadonosnikih je stanje zelo slabo in se kaže veliko glivičnih bolezni. Rano sadje je nekoliko boljše.

V naših listih so bila zadnje čase številna kratka poročila o stanju naših vinogradov. To pa je nekako mimogrede. V resnici je med Ljutomerom in Ormožem stanje zelo hudo in celo katastrofalno. V legah, kjer se je lani nabralo 35 do 40 polovnjakov mošta, bosta letos kvečjemu dva. So gorice v katerih vobče ne bo pridelka, ker ne najdeš niti grozda. Grozdje je kratkoma izgnilo, dasi ga je bilo toliko, da smo je mislili na rekordno letino. Vzela ga je peronospora, ki jo je pospeševalo slabo vreme v prvi polovici junija; skoro dneve ne vihte in koj za njimi vroče sonce, zatem pa megla. Svoj čas smo začeli škropiti, ko so bili poganki dolgi za dober penjenj. Potem pa smo čakali od leta do leta delj časa, tako da so rozge večkrat ležale že na zemlji, ko smo začeli prvikrat škropiti. Pa ni bilo nič hudega, ker je bilo vreme enakomerno toplo. Letos pa je temu drugače. Pravega tako zvanega podeželskega mirnega dežja letos skoro nismo imeli. Po največkrat so nas obiskale nevihte s plohami, takoj zatem pa je znova posijalo vroče sonce, skratka vreme za prospeh perenospor kar najbolj ugodno. Pravijo, da imajo tisti vinogradniki še največ pričakovati, ki so škropili že pred binkošti. Pred kratkim so listi poročali, koliko škode so napravile po naši banovini toča in povodnji. Potrebno bi bilo, da bi se uradno ugotovila škoda po peronospori, ki je na mnogih krajih (n. pr. Polenshak, Brebrovnik, Cerovec itd.) stoddotna. Veliko škodo paje povzročila peronospora tudi na sadnem drevju, s katerega večjo družbo bil tudi 38 letni posestnik Alojz Črničec, pridružil se je pa družbi še 35 letni posestnik Ivan Šegula. Zaradi neke malenkosti je med njima nastal prepri, med katerim je Črničec zabodel Šegulo dvakrat v hrbet. V ptujski bolnici so zdravniki ugotovili nevarne rane, ker so poškodovana tudi pljuča.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Ivan Sušnik, trgovec. — V Kamniku je umrla Marija Praschniker, vdova po inženjerju. — V Goričah pri Kranju je umrl Anton Petelin, ki je 40 let bil organist tamnošnje župne cerkve.

Huda nesreča

Iz Novega mesta poročajo: V ponedeljek večer 6. julija se je v skladišču kolodvora v Straži pripetila huda nesreča. Posestnik Ivan Lavrič iz Dolnje Straže je žigosal železniške prage, za njim pa je pripeljal drugi voznik zvrhan voz tramov. Lavrič, ki je bil tako zaverovan v svoje delo, ni opazil, da pripelje mimo njegovega drugega voza, voznik ga pa ni opazil. Voz je Lavriča nenadoma stisnil h kupu železniških pragov in mu prizadel težke notranje poškodbe. Smrtnonevarno ranjenega so pripeljali v kandijsko bolnico.

Požar

V Orehovicah na Dolenjskem je v nedeljo 5. julija zgorel kozolec posestnika Jožeta Radeščka.

Nesreča na Fali

Pri čiščenju transformatorja je v ponedeljek 6. julija na Fali eksplodiral kotel za smolo. Goreča tekočina je obgriznila 23 letnega delavca Ivana Robnika in ga močno opekla po životu. Tovariši so ga v zadnjem hipu rešili smrti, ker v naslednjem trenutku je že ogenj zajel celo celico, da so pozneje požar le s težavo pogasili. Robnik se zdravi v mariborski bolnici.

Pod avtomobilom

Na cesti med Hočami in Boskale nevihte s plohami, takoj zatem pa je znova posijalo vroče sonce, skratka vreme za prospeh perenospor kar najbolj ugodno. Pravijo, da imajo tisti vinogradniki še največ pričakovati, ki so škropili že pred binkošti. Pred kratkim so listi poročali, koliko škode so napravile po naši banovini toča in povodnji. Potrebno bi bilo, da bi se uradno ugotovila škoda po peronospori, ki je na mnogih krajih (n. pr. Polenshak, Brebrovnik, Cerovec itd.) stoddotna. Veliko škodo paje povzročila peronospora tudi na sadnem drevju, s katerega večjo družbo bil tudi 38 letni posestnik Alojz Črničec, pridružil se je pa družbi še 35 letni posestnik Ivan Šegula. Zaradi neke malenkosti je med njima nastal prepri, med katerim je Črničec zabodel Šegulo dvakrat v hrbet. V ptujski bolnici so zdravniki ugotovili nevarne rane, ker so poškodovana tudi pljuča.

Posledica prepira

V vinotoku posestnice Marije Vesenjakove v Mezgovcih je med večjo družbo bil tudi 38 letni posestnik Alojz Črničec, pridružil se je pa družbi še 35 letni posestnik Ivan Šegula. Zaradi neke malenkosti je med njima nastal prepri, med katerim je Črničec zabodel Šegulo dvakrat v hrbet. V ptujski bolnici so zdravniki ugotovili nevarne rane, ker so poškodovana tudi pljuča.

Nesrečen padec

Huda nesreča se je pripetila

PRI PREGLEDVANJU OD SUŠE UNIČENEGA POLJA



Drugi na sliki z zavijanimi rokavi je poljedelski tajnik Rexford G. Tugwell, ki pregleduje na osrednjem zapadu uničena polja od suše. Na sliki je tudi od leve Southdaktoski guverner Walter Welford in J. T. Sarvis, poljedelski večjak iz So. Dakote.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1881.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene newspaper in America.

Established 1881.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subskripcija:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisil važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsak dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Kako smo se razvijali?

Ne gre morda za kake važne kulturne preobrate, dasi zadene duševno stran našega razvijanja tu v Ameriki, ki pa sega zelo globoko v življenje tu naseljenih Slovencev. Posledice so vrlo odločilne za posameznika, in s tem tudi za skupnost že zdaj, kam bodo poleg sedanjega stanja še segale, o tem je radi teh preobratov na polju naziranja težko govoriti.

Kako je toraj prišlo do stanja sedanjega razvitka in naziranja o svetu in življenju, v kakršnem se približno nahajamo danes v Ameriki med Slovenci?

Nedavno od tega je v večji družbi nanesele govor na tiste dni, ko so Slovenci kar trumoma prihajali v Ameriko, večinoma mladi ljudje. Mož, na čigar glavo se je naselila že pozna jesen, se je nekako otožno zamislil v tisto dobo, ko je vrela mlada kri. "Saj veste", E je dejal, "kakšna je mladina. Za puncami smo dirjali, za vse drugo se nismo dosti zmenili". Zelo dobro je povedal, ako kdo razume, kaj je hotel s tem povedati.

G. Frank Kerže je zapisal te dni marsikaj zanimivega v "Politika v Ameriki in Slovenci". Članek je objektivni in večinoma zadene. Kako je med nami zdaj, je vsakemu znano, ako se zanima za javne pojave. Ni nobenega dvoma, da je v teku časa prišlo vsaj pri veliki večini naših naseljencev do nekega duševnega razvitka in preobrata. Naselilo se je nekaj "liberalcev", in ti so ostali, kakršni so prišli. Precej je bilo tudi socialistično orientiranih naseljencev, ki so enako ostali pri svojih nazorih. Morda do 90 odstotkov pa je bilo izmed naseljencev iz kmetov. Ti so bili, kakršno je ljudstvo na našem slovenskem domu. Pri teh se je izvršil preobrat. Kako je zdaj med nami, o tem se lahko prerekamo, brezdomno pa je velika večina teh "kmečkih" naseljencev prešla, recimo kratko, v napredni tabor, ki obsega vse od liberalca do modernega komuniste in ateista. Vsaka skupina v tem skupnem taboru se hvali s svojimi pridobljenimi in privrženci, pri čemur ne gre za kake številke. Poznam n. pr. društvo vrlo svobodomiselnih jednote, ampak pri društvu ni niti enega svobodomiselnega, pa so le vsi v nasprotnem taboru vsaj na papirju itd. itd. Lahko bi se mnogo napisalo, kako da je do tega prišlo, pa me zanima le ena stran, ker sega ta pač najgloblje.

Ravno obhaja "Prosveta" dvajsetletnico obstanka. Razni, ki so pri tem udeleženi, pokazujejo v svojih slavo-spevih in — načela, svoja napredna načela, ki so prodira v mase, kakršne so danes za njimi. Pri tem, seve, ne manjka raznih stranskih udirov na te hudobne klerikalce, ki so te naprednjake enako hudo napadali že kar spočetka in jih še napadajo, ampak vse je bilo zaman, številko naprednih se množi še naprej. Nikakor nočem tajiti, številke morda res dokazujejo, da je od onih 90 odstotkov "kmečkih" naseljencev prešlo morda do 70 odstotkov med — napredne vseh vrst, toraj, da se je izvršil neki preobrat, da smo se razvili. Načela, moč naših načel... tako bobnajo. Ali res? Tu naletim v članku F. Keržeta na nekaj vrlo zanimivega. Piše: "... katoliška misel je polagoma pešala in rastlo je vse, kar je bilo proti nji. Zanimivo je, kar so mi pravili o neki priliki stari zlatarji, ki so hodili po deželi med naše ljudstvo. Rekli so: "Ko smo začeli, je slednji hotel imeti kak križec ali kaj svetega. Potem pa je šlo polagoma nazaj in prišlo tako daleč, da kaj takega ljudem več niti pokazati nisi smel. Če je kdo kupil, se je navadno ozrl okoli sebe, ako ga mogoče kdo ne vidi!"

To pove mnogo in dosti! Načela, napredna načela... hm... gotovo, da se je vsiljevalo ta načela na vse mogoče načine, ampak ljudje iz kmetov se niso oprijemali teh načel radi načel, temveč ker so jim ugajale posledice takih načel, in tu se je pričel — razvitek, preobrat. Moj mož je povedal precej te resnice, ko je dejal: "Za puncami smo letali..." in ko sem l. 1911 razposlal neke vprašalne pole na razne naselbine in je bilo tam tudi vprašanje: "Kam hodite v cerkev?", je iz več naselbin prišel odgovor v okorni, toraj "kmečki" pisavi: "Hodimo h k..." in še v več sličnega.

Se vedno se vrši ta preobrat. Pride sem ravno ne napačen mož, ki je vedno nekako samotari. Nekdo ga nagovori, naj se pridruži katoliški jednoti. Pa je menil: "Ampak bo treba iti k spovedi". Seve, saj si katoličan, kakor praviš. Pa se je ta "katoliški" mož pridružil naprednim, in pridružil radi načel morda... Kaj še? Radi — spovedi. Tako smo se razvijali, tako se je vršil preobrat in se vrši morda še, kolikor je še preobrat mogoč, in edinole na tem torišču je iskati razloge za preobrat, nikakor pa ne morda na torišču kakih načel samih. "Napačni" od strani — klerikalcev so le bolj lastna hvala za napredovanje, moč napredovanja v napredna načela niso ta načela, moč je kratkomalo, da ni treba — spovedi, ko smo prej dirjali le za puncami in hodili v cerkev h k... Tacol.

Tako pa ni le morda pri nas naseljenih Slovenceh, tako je vsepovsod, kjerkoli se vrši kak preobrat, razvitek ne navzgor, pač pa razvitek navzdol, in naj pri tem razni razvijalci še tako kričijo o — načelih in napredku in se ustijo, da korakajo, ko vsi skupaj v resnici — rakajo. Razvijanje je, ampak kakšno.

Namalano

S kako barvo ali bojo se lahko marsikaj prikrije, po kaže drugače, kakršno je v resnici.

Med vojsko so ladje tako pomalali z raznimi bojami, da so oddale sličile morskim valovom.

V Rusiji so razglasili novo demokratično ustavo in jo hvalijo kakor Jud svojo blago. Ako kdo gre načrtu te ustave na dno, najde, da je le — namalana.

Nemški naziji se delajo silno skrbne za dobrobit svoje zlahtne nemške rase. Bajje so nekaj našli na katoliških duhovnikih, kar mora pred sodnijo, da ta najde, kaj je na tem, in lepo je, ako koga postavijo pred pravičnega sodnika, da preišče, in mu ne odrežejo glave brez vsake preiskave in sodbe. Ampak vsa ta sojenja so le — namalana.

V Mehiki je vse polno svobode, kakršno je kradla prej ta šmentana cerkev. Svobodne pravice vsem, svobodne volitve bodo, peone bodo osvobodili, duha tudi osvobodili verskih oklepov in spon, svobodno lahko gre kdo v cerkev in moli... vse polno svobode, ampak vsa mehikanska svoboda je le, da si neki "generali" polnijo žepe, vsaka druga svoboda pa je le namalana.

Tudi naša prosperiteta je le bolj namalana.



KAJ NOVEGA V MINNESOTI?

Ely, Minn.

Tukaj je preminul rojak Joseph Peshel v starosti 70 let. Doma je bil iz Jerneje vasi pri Črnomlju. V Ameriko je došel leta 1889 in sicer v Tower, Minn., k svojemu stricu Jos. Peshel. Leta 1893 se je bil poročil z Uršulo Zupan, ki je bila doma iz Gornjih Gorij na Gorenjskem. Ki je sedaj postala vdova, katera žaluje za svojim možem s svojimi tremi sinovi Jožefom, Johnom in Jakobom ter dvema hčerami Anna omožena Dekey v Honeyville, Utah in Mary, stanujoča pri materi. Pokojni Jos. Peshel je bil član društva Sokol spadajoč k SNPJ.

Družini John in Katarina Kapš je po pet dnevni boleznij pljučnici umrl osem let star sin prvorojenec v družini. Tega dečka je vse občudovalo, kajti bil je nad normalno telesno razvit in istotako je tudi njegova razumnost prekašala njegovo starost. Zato je vest

o njegovi smrti tem bolj užalostila vse sorodnike in prijatelje, še veliko bolj pa seveda njegove starše. Dne 5. julija je bil fant sprejel prvo sv. obhajilo in je bil tudi ministrant. Njegov pogreb se je vršil dne 21. julija pod vodstvom slovenskega pogrebnišča Stefana Banovca. Bil je ta pogreb eden najbolj veličastnih kar jih je še bilo v naši župniji. Vsa skupina prvoobhajancev, 164 po številu z oltarnimi strežniki, pod vodstvom pomožnega župnika č. g. Rev. Spehna, ga je sprejela od hiše žalosti v cerkev, kjer je č. g. župnik Rev. Mihelčič daroval sv. mašo; po sv. maši je g. župnik napravil tudi kratek nagovor na prvoobhajance in cerkveni zbor mu je zapel v slovenskem in angleškem jeziku lepe pesnice. Po sv. maši je skupina prvoobhajancev spremila krsto do konca mesta. Bil je to zares ganljiv prizor. Udeležba pri pogrebu je bila velika, da je bila skoro cerkev premajhna. To je pač

lepega ni bilo za pričakovati, vse je šlo pod nič, ljudje so začeli že obupavati. Rapuni, neplačani računi so se vedno bolj kopičili, vse je šlo rakovo pot ne samo pri nas, ampak tudi drugod. Težko je bilo in drugega skoro nismo imeli za pokazati, kot prazne želodce in prazne žepe. Vsem se je tako godilo, kot ribenčanom, ko so na spemlad lepo polje obdelali in je vse lepo kazalo, da so bili silno veseli, da je prišla nadloga gosonic in druge golazni, ki je uničevala to kar je zrastle. Po slabih Hooverjevih časih, kakor imenujemo leta Hooverjevega predsedništva, smo bili tudi mi, delavci in farmarji, prav tako prizadeti, kot omenjeni Ribenčani. Pa je hvala Bogu, mislim, da lahko tako zapišem, prišel na predsedniško mesto današnji Roosevelt, ki je za delavca, farmarja in trgovca v obče, veliko pomagal in veliko dobrega napravil s svojimi pametnimi ukrepi. Vse je začelo polagoma laglje dihati in se nekoliko veseleje gibati. Ljudstvo je postalo bolj zadovoljno. Koliko tisoče delavcev sedaj dela, ki se poprej stali brez dela. Res

lep dokaz, da prizadeta družina Kapš uživa spoštovanje in sočustvovanje med občinstvom.

Anton Zlogar je bil te dni nekaj popravljal na strehi, pa je nesreča hotela da je padel na pločnik poleg hiše in si zlomil nogo v sklepu ter zadobil še druge poškodbe po telesu. Prepeljan je bil v Shippman bolnišnico. Kakor je zdravnik priznal, bo vzelo eno leto, predno bo popolnoma okrevale.

Dne 21. julija so bile tukaj volitve dveh šolskih direktorjev. Izvoljena sta bila Mr. Richards nadzornik rudnika Pickans & Mather Co. in naš rojak Ivan Tavžel. Tako imamo sedaj Slovenci tri svoje rojake Slovence pri šolskem odboru, kar je polovica tega odbora. — Pozdrav.

Jernejčan

ROJAKINJA IZ MICHIGANA PIŠE...

Monroe, Mich.

Dragi čitatelji Amerikanskega Slovence. Dolžnost nas vseh bi bila, da bi nekoliko pogledali nazaj za nekaj let in premislili delovanje našega sedanjega predsednika Združenih držav Roosevelta. Samo pogledimo, kaj smo imeli pod Hooverjevo vladno in kaj imamo sedaj pod Rooseveltom. Najprej pogledimo, kaj smo imeli pod Hooverjem. Začela bom kar pri sebi. Mi smo namreč nekoliko poprej ko so bile volitve za Hooverja zidali precej veliko hišo. Ni bilo vse gotovo, je manjkalo še veliko reči pri hiši in ni bilo vse tako, kot bi radi, pa smo mislili, da bomo počasi že še vredili. Nastopila je Hooverjeva vlada in z njo so se začeli slabi časi za nas vse, tako da se tistega, ki je pri hiši delal za mal denar, je bilo težko plačati. Šlo je vedno navzdol, po domače rečeno, je crkavala ena stvar za drugo. Propadali so farmarji, trgovci, pokale so banke; nič dobrega ni bilo za pričakovati, vse je šlo pod nič, ljudje so začeli že obupavati. Rapuni, neplačani računi so se vedno bolj kopičili, vse je šlo

rakovo pot ne samo pri nas, ampak tudi drugod. Težko je bilo in drugega skoro nismo imeli za pokazati, kot prazne želodce in prazne žepe. Vsem se je tako godilo, kot ribenčanom, ko so na spemlad lepo polje obdelali in je vse lepo kazalo, da so bili silno veseli, da je prišla nadloga gosonic in druge golazni, ki je uničevala to kar je zrastle. Po slabih Hooverjevih časih, kakor imenujemo leta Hooverjevega predsedništva, smo bili tudi mi, delavci in farmarji, prav tako prizadeti, kot omenjeni Ribenčani. Pa je hvala Bogu, mislim, da lahko tako zapišem, prišel na predsedniško mesto današnji Roosevelt, ki je za delavca, farmarja in trgovca v obče, veliko pomagal in veliko dobrega napravil s svojimi pametnimi ukrepi. Vse je začelo polagoma laglje dihati in se nekoliko veseleje gibati. Ljudstvo je postalo bolj zadovoljno. Koliko tisoče delavcev sedaj dela, ki se poprej stali brez dela. Res

je, marsikdo bo rekel, da ni dela tudi sedaj, ko je Roosevelt in še bo pristavil, da takrat, ko je bil Hoover, se je za mal denar še dobilo jesti, sedaj je pa vse drago. Tudi temu ne oporekam in je tudi resnica, toda temu ni vse kriiv Roosevelt, ampak razmere. Da ni dela kot bi ga bilo pričakovati, so v veliki meri krive kompanije, ki imajo velike in umetne stroje, kateri jim nadomestujejo pridne roke delavca. Teh strojev ni treba vedno vsaki dan plačevati, produrajo pa vsaki dan. Tako so kompanije krive, če ne zaposlujejo več delavstva. Zato pa jaz mislim, da je Roosevelt še vedno veliko pomagal mnogim milijonom v deželi Strica Sama in zato vreden vsake pohvale in priporočila.

Ker sem v začetku omenila mojo hišo, moram tudi ob koncu povedati, da smo s pomočjo mojih treh sinov, ki so vsaki dan delali, sedaj hišo prav lepo vredili in lahko rečem, da moderno uredili in je sedaj hiša vredna svojega imena. Poleg hiše smo pa tudi postavili velik garaž. To smo zgotovili kljub slabim letom, ker če človek ve kako denar obrniti, si lahko marsikaj napravi. Zato, če se denar prav obrne, ima človek sčasoma kaj pokazati, med tem, ko oni, ki ga po nepredvidnem trošku nima ničesar. Par rok seveda ne zmore vsega, toda ker nas je bilo več, smo lepo napredovali in srečno skončali.

H koncu naj še omenim, da imamo tukaj pri nas letos pravo afriško vročino. Menda nam jo je poslal Mussolini, ki ima baže celo Evropo pod nogami, s svojimi velikimi rokami je pa pograbil velik kos Afrike in z njo seveda pritegnil k sebi tudi vročino in jo zalučal proti Ameriki, da sedaj v njej pečemo; s svojimi številnimi letali je pa oblake prepodil, da ne dobimo dežja. Imamo poleg hude vročine tudi občutno sušo, ki kvari poljske pridelke. — Toliko za enkrat. Pozdrav čitateljem in naročnikom.

Monroška Slovenka

ZBIRKA

za Dolenjsko sirotišnico v Šmihelu

II. IZKAZ:

Mrs. Frances Vovko, Blaine, Ohio, rod. Šušteršičeva iz Birčne vasi.....	\$1.00
Mrs. Frances Marolt, Cleveland Ohio.....	2.00
Mr. Martin Kremesec, Chicago, Ill., rod. od Treh Far pri Metliki.....	2.00
Mr. John Stimec, Chicago, Ill., rod. od Črnomlja iz Belokrajine.....	10.00
Mr. John Oliver, Salida, Colo.....	2.00

Skupaj to pot.....\$17.00
Zadnji izkaz..... 8.00

Skupaj do 31. jul. 1936—\$25.00

Vsem darovalcem najlepša zahvala in Bog daj za to dobro stvar obilo posnemačev!

DOGODKI.

med Slovenci po Ameriki

Jugoslovanski Radio program ki ga vodi vsako nedeljo dopoldne na postaji WGES, znani hrvatski narodni delavec g. George Marčan, se bo vršil zdaj vsako nedeljo po celotno uro in sicer od 9. ure do 10 ure dopoldne.

Smrtna kosa

Chicago, Ill. — V torek 28. julija je preminul tukaj rojak Mr. George Jerovšek, nagel smrti, zadet od kapi, na naslovu 2329 So. Damen ave., kjer tudi leži na mrtvaškem odru. Pokojni je bil rodom iz Brega pri Komendi na Gorenjskem in je bil 52 let star. Tu zapuša žalujočo soprogo, dve hčere in 1 sestro. V stari domovini pa tri sestre in dva brata. Pokojniku želimo raj in pokoj, vsem žalujočim sorodnikom pa naše globoko sožalje!

Velik surprajz party

Joliet, Ill. — Zadnji soboto večer su tukaj priredili sorodniki in prijatelji velik surprajz party v Rivals Parku k 25 letnici zakonskega življenja Mr. in Mrs. Frank Plankar, z 1603 Elizabeth St. Bilo je vse tako mojstersko pripravljeno, da je bilo res lepo in veselje. V nedeljo dne 2. avgusta se bo pa služila v spomin in namen 25 letnice zakonskega jubilarstva Mr. in Mrs. Frank Plankar sv. maša v cerkvi sv. Jožefa ob 6. uri zjutraj. Vrla Plankarjeva družina je že dolgo let naročena na list "Am. Slovenec", kateri obema jubilarčema ob tej priliki izreka najiskrenejše čestitke in še na mnoga leta!

Napredna mladina

Fairview, N. J. — Na tukajšnji Fordham univerzi je graduiral na tečaju za trgovske vede mladenič slovenskih staršev F. Strukel. — Pred tremi leti je njegova sestra Marije dovršila State Teachers College in sedaj poučuje zgodovino na srednji šoli v Fairview.

Smrtna kosa

— V Newburghu, O., je umrl Andrej Žagar v starosti 42 let. Doma je bil iz Bazovice pri Trstu in je bival v Ameriki 22 let.

UTRINKI

Glas vesti je pri marsikaterih ljudeh slaboten otroški glasek, ki ga je lahko preslišati.

Ko umre velika zmota, se masti sto majhnih z njenim truplom.

Ljudje ne umirajo, temveč se ubijajo. (Döllinger.)

Roka roko umiva, pravi pregovor. Katoliški Slovenci naj pa podpirajo tiste, ki podpirajo njihov katoliški list "Am. Slovenec!"

TARZAN IN OGNJENI BOGOVI

(82)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

KNJIGE

Vse vrste slovenske knjige, ki jih je mogoče dobiti na trgu, se dobijo v Knjižarni "Am. Slovenec". Pišite po brezplačni cenik!



"Takoj izpusti svoje orožje," je zardelo iz skupine teh bratcev Tommyju na ušesa. Obenem so tudi vsak izmed obojestranskih potegnil svoje orožje in ga naperili proti njemu, da je bil primoran izpustiti svoje strojno na tla in se jim podati. "Kje je pa Tarzan?" ga je vprašal Boris Garetto.



"Kakšen Tarzan?" jim je odgovoril Tommy. "Jaz ne poznam nobenega Tarzana. 'Saj si bil danes z njim,' nadaljuje Garetto. 'Vi se morite, gospod,' pravi Tommy. 'Jaz sem še celi dan tukaj okoli na lovu in nisem videl nobenega človeka. Toda, sedaj vas pa jaz vprašam, kaj pa prav za prav vi delate tukaj?'"



"S kakšno pravico napadate mirne ljudi in jih lovite," je nadalje govoril Tommy. — Boris Garetto, ki bil najraje kar naprej nadaljeval z iskanjem Tarzana, da se ni oglašal Arabec Nazir in svetovni, naj gredo z jetnikom v kemp, kjer ga bodo na kak način že prisilili, da jim bo že več povedal.



"Zvežite mu roke," je zapovedal glavar banditov oblastno, kar se je tudi zgodilo. Komaj nekaj minut potem, ko je bil Tommy vjet in zvezan, je družba krenila proti kempu. Garetto in Arabec Nazir ter ostali so ježdili na konjih, Tommy je pa moral zvezan hoditi, čemur je ostro protestiral.

POMENKI

VLADNI VOJAKI V AKCIJI



Slika kaže oddelek španskih vladnih vojakov, ki so zabarikadirani na straži proti upornikom. Ti vojniki so se borili tudi leta 1934 v Barceloni in tečajih upornih.



KAJ SE SLIŠI PO SVETU?



ZASLUŽEK NA MNOGO NAČINOV

Francoski statistični urad se je trudil dobiti pregled čez vse poklice, ki vodijo do zaslužka. Po dolgotrajnem delu je izšlo sedaj v uradnem listu francoske vlade poročilo, ki obsega 30 strani. Statistiki so bili ugotovili, da je 1240 načinov, s katerimi si Francozi služijo kruh.

Zanimivo je, da so poklici, ki jih vsaj na Francoskem ne priznavajo za poklice. Sem spadajo n. pr. doktorji prava, filozofije ali literature, ki zato tudi niso vštet v ta seznam poklicev. Zanimivo je nadalje, da uvršča statistični urad k "akademikom brez poklica" tudi berače in potepuhe, a poleg njih še bivše prefekte in notarje v pokoju. Nobenemu poklicu ne pripadajo seveda tudi osebe, ki žive od svojih rent.

POTEGAŠČINA

Londoni list "Sunday Express" je poročal o veliki diplomatični potegaščini, katere se je zgodila v Londonu. List poroča, da se je pred več meseci v Londonu naselilo poslaništvo države "Astoria". Dasi ta država nikjer na svetu ni, vendar je

dražje z ozirom na našo delovno metodo in socialne zahteve.

Po mnenju slovečih znanstvenikov in poznavalcev starega Egipta je samo za zgradbo velike Keopsove piramide bilo treba 150 milijonov delovnih dni, torej 75 krat več, kakor je bilo zgoraj izračunano. Da je zato bilo treba ogromno delavskih sil in ogromno denarja, je jasno, če vemo, da so pred 6000 leti morali graditi z dokaj bolj preprostimi sredstvi kakor danes. Zanimivo je, da bi n. pr. danes ena piramida iz železobetona mnogo manj stala, kakor pa iz kamenitih skladov. Tudi bi bilo za tako piramido treba manj delavcev in cenejšega materiala.

poslaništvo imelo svojega poslanika, mornariškega, vojaškega, letalskega in trgovskega atašeeja, prirejalo je velike zabave ter na nje vabilo ugledne in bogate Londončane. Ti so bili silno srečni, ker jih je povabil k sebi v goste "astorski poslanik" ter jim v imenu svoje države delil tudi razne redove. Vse to pa so si za šalo privoščili nekateri bogati južni Američani, ki so izdali precej denarja za to, da so ustanovili to poslaništvo. "Astorski poslanik in njegova žena" sta bila dva igralca, ki sta svoje vloge nenavadno dobro igrala. Ker je ta šala šla nekoliko predaleč, sta se oba zbal posledic in pobegnili. Potegnjeni Londončani pa so trdno verovali v državo "Astorijo", samo, da nihče ni vedel, kje ta država prav za prav leži.

ZARADI ENEGA JAJCA

Dva sosedu v neki vasi blizu Stetina sta se sprla zavoljo jajca, ki ga je bila kokoš enega znesla na vrto drugega. V prepis po poslegli ostali člani obeh družin, prišlo je do pretepanja s palicami in sekirami. Konec je bil ta, da so morali tri osebe s težkimi poškodbami oddati v bolnišnico. Med poškodovanci je 19-letni sin enega izmed kmetov — s sekiro so mu odsekali celo roko.

LETALO IN AVTO HITREJŠA OD GOLOBA

Iz Londona poročajo, da so tekmo med letalom in avtomobilom po eni strani ter golobi pismo po drugi izgubili — golobi. Tekmovali so na daljavo 114 milj, in sicer na pobudo društva rejcev golobov pismo sta dosegla povprečno minutno brzino 1067 m, najhitrejši golob pa je dosegel 1043 m na minuto.

KONEC NEVARNOSTI STRUPENIH PLINOV?

Na Francoskem govore že nekaj časa o senzacionalnem odkritju podeželskega zdravnika dr. Delvalleza iz Courrieresa. Ta

zdravnik trdi, da je odkril snov, ki je zadostuje ena sama kaplja na žepni robec, da zaščiti dihala pred vsemi strupenimi plini, ki so nam danes znani. Natančnejših podatkov o tej snovi ni, vendar pišejo o tem, da pripravljajo oblasti vse potrebno, da bo mogoče to snov v najkrajšem času dobaviti po vseh francoskih lekarnah. Dr. Delvallez pripravlja tudi knjigo o svojem izumu, ki izide vsak čas.

VLAK ZADEL AUTO IN RAZMESARIL 9 LJUDI

Hamilton, Ohio. — Na tukajšnjem križišču pennsylvanjske železnice, je vlak, ki je vozil proti severu zadel v avto, kjer se je vozilo 5 otrok in 4 odrasle osebe, ter je vse dobesedno razmesaril. Pogrebnik je pobiral kakih 200 čevljev na daleč ob tiru dele razmesarjenih človeških teles.

V vsako slovensko katoliško družino slovenski katoliški dnevnik "Am. Slovenec!"

V KRAVKEM

začne izhajati v "Amer. Slovencu" nova povest pod imenom:

'Usodna žena'

vrlo napeta in vse skozi zelo zanimiva. Opozorjamo na isto vse naše čitatelje, da jo čitajo od začetka, da jim ne bo pozneje žal.

Obenem prosimo tudi vse naše prijatelje in soimšljenike, da naj opozore na to zanimivo povest tudi svoje znance in prijateje, da si tudi oni naroče list, da bodo tako tudi ti deležni te povesti. Vsi oni, ki so na naročnini zaostali naj pazijo, da bodo pravočasno poravnali naročnino, da se jim med to zanimivo povestjo ne preneha s pošiljanjem lista.



Najboljše pivo

note pili na partijah, društvenih veseljih, piknikih, če naročite "MONARCH" pivo od

JOHNA KOČEVARJA

West Side Distributor of MONARCH BEER

2215 W. 23rd Street CHICAGO, ILL.

Telefon Canal 6177

POVRATEK RUSIJE V EVROPO

Odlomek iz sodobne diplomatske zgodovine.)

A. Kuhar.

Nastopilo je v začetku 1923 neko mehko, sentimentalno razpoloženje, ko je izgledalo, da so vsi pripravljeni, da drug drugemu odpuste in drug drugemu padejo okrog vratu. Na pomoč so prišli važni notranjopolitični preobrati v dveh največjih zapadnih državah, v Franciji in v Angliji, ki so omogočili tudi dejansko zbliznanje Rusije z zmagovito Evropo.

3. RUSIJA MED ZMAGOVITO EVROPO.

Prva med zmagovitimi državami, ki je navezala uradne stike s sovjetsko Rusijo, je bila Italija. Mussolinijeva Italija je bila od nekdanj tiha zaveznica Nemčije, Avstrije, Madjarske in Bolgarije, torej izrazito premaganih držav, in se je tudi sama šla med nezadovoljnejše, češ da je bila pri mirovnih pogodbah ogrožena, ko so si zmagovalke med seboj delile plen svetovne vojne. Dihal ji je tudi ruski trg, da bi od tam dovažala cenene surovine in živež in tja prodajala svoje industrijske izdelke. Tako je Italija sovjetsko Rusijo uradno priznala že dne 2. septembra 1923 in nastopila 1. 1924 že kot močna konkurentinja na ruskem trgu.

Sledila ji je Francija, kjer je po majskih volitvah prišla na krmilo levičarska skupina pod vodstvom E. Herriota. Herriotova vlada je že majnika meseca poslala uradno odposlanstvo v Moskvo, da se pogaja za uradno priznanje. Pogajanja so se nekoliko zavlekla, ker je Francija zahtevala zagotovilo, da bodo sovjeti vrnili carske dolgeve. Sovjetska vlada tega ni storila in je dosegla, da je bila dne 29. oktobra 1924 brezpogojno uradno priznana od francoske vlade.

Francoskemu zgledu je sledila Anglija, kjer se je prvič v zgodovini zgodilo, da je prišla na vlado delavska stranka (Labour party) pod vodstvom Ramsaya MacDonalda. Delavska vlada se za uradno priznanje Rusije sploh ni pogajala. Prišlo je nekako avtomatično, samo od sebe dne 10. julija 1924, torej še pred francoskim.

V Rimu, Parizu in Londonu so se ustoličili sovjetski veleposlaniki in zasedli stare krasne carske palače. V Rimu Potemkin, v Parizu Rakovski, v Londonu Krašin. Led je bil torej prebit, prelem popoln in zgodovina se je obrnila v drugo smer. Zapadni kapital je dobil široke odločne kanale, ki so ga odvajali v Rusijo, kjer jo je začel pridno namakati. Nemška diplomacija je beležila neuspeh, ker je sedaj postala njena zveza z Rusijo skoraj brezpredmetna. Sovjetski državniki so to cinčno priznali. Kaj bi z Nemčijo, ko nima ne denarja, ne industrije, ampak samo nekaj lačnih milijonov delavcev. Naj pridejo Rusijo obnavljat francoski in angleški kapitalisti, ki imajo vsega dovolj. V zahvalo za to jih bo Rusija ko je enkrat postavijo na noge, kaznovala s svetovno revolucijo! Ne smemo pozabiti, da je ruska diplomacija vdrla v Evropo sicer po legalnih poteh, a še vedno s svojimi prevratnimi idejami o potrebi revizije mirovnih pogodb, o ponovno razdelitvi kolonij in mandatov, o razpustu Zveze na-

rodov, o vsestranski popolni razorožitvi in ustanovitvi svetovne zveze bratskih proletarskih držav. S seboj so vodili sovjetski diplomati še vedno agente Kominterne, ki so dobili svoje pisarniške prostore v novih sovjetskih veleposlaništvih. Sovjetska diplomacija je bila torej še vedno v službi komunističnega svetovnega nazora, ni pa se smatrala že kot zastopnica kakšne nacionalne države, Rusije imenovane. Njen cilj je bila svetovna revolucija in njen vdor med zapadnoevropske zmagovite države je bil za njo le sijajna prilika, da dela zmešnjave, kjerkoli mogoče in da pripravlja z vsimi sredstvi svojo proletarsko revolucijo.

Kapital in kapitalistična miselnost sta vdrla v Rusijo in jo vsestransko premrežila. Kominterni in njeni agenti so vdrl v Evropo ter jo križem prepleli s svojimi mrežami. Sovražnika sta tako rekoč zasedla ozemlje drugega, oba z namenom, da si ga popolnoma podvržeta. Svetovna zgodovina pozna le malo tako dramatičnih položajev, kakor je bil v Evropi v začetku l. 1925. Tukaj se namreč začela tista "doba pokristjanjevanja", ki ga je napovedal Lloyd George, kot nujno sledečo dobi nasičevanja lačnih poganskih želodcev, ali z drugimi besedami, doba prevzgojitve ruskega revolucionarnarja na politično ideologijo konservativne Evrope. V tej dobi, ki jo motijo pogosti sunki Kominterne, ki se ne da izpodriniti in še vedno dosledno opravlja svojo prevratno misijo po svojih evropskih postojankah, štrlijo v zrak štiri velepomembne diplomatske stavbe, ob katerih se je postopoma sovjetska zunanja politika vsaj navidezno "očistila" revolucionarnih peg, odložila svojo revolucionarno obleko ter se prelevila v spodobnega konvertita, ki ga lahko posadimo za evropsko omizje. Ti štirje stebri so:

1. Kellogov pakt, sklenjen v Parizu dne 27. avgusta 1928, ki se mu je Rusija priključila s posebnim tako imenovanim Litvinovim protokolom z dne 6. septembra 1928 in ki ga je z moskovskim paktom z dne 9. februarja 1929 raztegnila tudi na vzhodnoevropske države, Poljsko, Estonijo, Romunijo in Letonisko.
2. Londonski pakt o definiciji napadalca, podpisan dne 3. julija 1933 z azijskimi državami Afganistanom, Perzijo in Turčijo, z evropskimi državami Estonijo, Letonisko, Poljsko in Romunijo ter končno posebej z državami Male zveze, Češkoslovaško, Romunijo in Jugoslavijo.
3. Vstop Rusije v Zvezo narodov dne 18. septembra 1934 s pomembnim Litvinovim pismom.
4. Dne 28. marca 1936 ratificirana vojaška zveza med Francijo in sovjetsko Rusijo.

(Dalje prih.)

POZOR!

Kadar potrebujete premoga, drv, bi radi vozilka za selitev, ali kak drug prevoz, tedaj me pokličite na telefon.

JOHN ŽELEZNIKAR

Auto Truki za splošni prevoz

2045 West 23rd Street, Chicago, Ill. Tel. Canal 4534

KAKO SO GRADILI PIRAMIDE?

Ljudje se vedno zanimajo za skrivnosti preteklih tisočletij. Pri tem pa radi primerjamo nekdanje čase s sedanjimi. Večkrat je že bilo obravnavano vprašanje, kako neki so stari Egipčani gradili sloveče grobnice svojih kraljev, piramide. Marsikdo je že računl, koliko delavcev je delalo samo pri eni piramidi, koliko delovnih dni je bilo, preden je zrastle piramide, koliko je taka ciraška zgradba veljala itd.

Tudi dandanes so razne države započele ogromna javna dela, da dajo brezposelnim državljanom dela in jela. Zlasti veliki so ponekod gradbeni načrti. Zato marsikdo rad primerja sedanja javna dela z javnimi deli pri egiptovskih

piramidah, obenem primerja stroške nekdanj in sedaj. Dva sloveča gradbenika in raziskovalca sta izračunala, da je samo največja egiptovska piramida pri vasi Gizeh veljala v našem denarju kak pol milijarde dolarjev. Toda s tem denarjem bi bili plačani le goli materialni stroški. A v našem sedanjem merilu bi moralo 10.000 delavcev delati celih 200 dni, da bi kaj takega zgradili. Poleg tega pa je ta gradnja zahtevala še druge stroške, ker je marsikaj bilo treba pripraviti v tej peščeni pokrajini. Zato se stroški še za nekaj milijonov zvišajo. Ta računbi bil pravilen, če seveda vpoštevamo sedanje razmere, ki pa so seveda mnogo

POZOR! — Milwaukee in okolica — POZOR!

Pohitite vsi na piknik

Društva in Zveze "LILIJA"

v prijazen

GAZVODOV PARK

(Highway 36, S. 43rd St.)

v nedeljo, 2. avgusta '36

Dovolj vsakovrstne zabave. — Igre, tekme, darila za otroke. — Posebna nagrada za največjo družino in najstarejšo osebo na pikniku. — Bashlova godba za ples. — 12 nagrad za vstopnice. — Prijazna, domača postrežba.

ODBOR.

"Za srečo"

POVEST — SPISAL FR. MALOGRAJSKI

Ko je stala s svojim prihodnjim možem že pred oltarjem, se je spomnila one narodne pravljice, v kateri se pripoveduje, kako je bil prejšnji zaročenec nevestin skrit za oltarjem, in kako je stopil izza njega baš v tistem trenutku, ko je hotela izreči nevesta besedico "da" ter se izročiti drugemu.

Zaman se je trudila, da bi se oprostila teh misli, ki so povzročale toliko bol njenemu srcu! ... Vedno zopet se ji je zazdelo, da se je ganil nekdo za oltarjem, da, parkrat je videla naravnost Franceta stati tam ob strani, tako, hudo je delovala njena razvneti domišljija. Očitala si je, da je tako raztresena, in prizadevala si je, da bi svojo pozornost obračala na besede duhovnikov. Toda danes ji je bilo, kakor bi se ji bili razdelili možgani na dva dela. Slišala je vsako besedo, ki jo je izgovoril duhovnik, vsak njegov opomin si je vtisnila v srce, a poleg tega so ji vendar še misli uhajale drugam, in še vedno sta ji up in strah pretresala prsi, da stopi zdaj pa zdaj France pred njo. Čim bolj se je približeval trenutek, ko je bilo treba izreči ono toli pomenljivo besedico "da", tem hujši boj in tem večji nemir sta se je lotevala.

"Na strani mi stoj, o moj Bog, in moči mi daj!" je ponavljala sama pri sebi ter izkušala s skrajnim naporom, da bi se vzdržala iz mamečih sanj. Imela se je za grešnico, da je bilo takim mislim prostora v njeni glavi, akoravno tega ni bila sama kriva in bi si bila štela lahko v zaslugi, da se je borila tako pogumno z izkušnjo, in da je zatirala tako moško vse neumestne želje v svojem srcu.

"Da!" zadoni na enkrat ob njeni strani ter odneva po visoko obokani cerkvi. Kri ji šine v glavo, in vse ji začne plesati pred očmi ... Ali ni zašumelo nekaj tam za oltarjem? ... Nehote ji uide še enkrat pogled tja proti desni strani oltarja ... potem pa vzdihne skoro na glas ter izreče komaj slišno: "da!" Izgovorila je to besedico s tako nenavadnim glasom, da se je ustrašila skoro same sebe ...

Ko so bili zunaj cerkve, se nagne Komar k njej ter se zakrohoče:

"Ho-ho-ho, zdaj si pa moja, vidiš, Lojzika!"

Njej pa se je zdel ta krah hujši, nego so se ji zdeli nekdanji očetovi udarci. Bilo ji je, kakor bi se ji rogal ta njen mož, kakor bi se ji rogal ves svet! ...

DVAINDVAJSETO POGlavJE.

Gril se ni veselil dolgo užitka, katerega mu je bil zagotovil Komar za to, da mu je bil dal hčer.

Izpodkopal si je bil zdravje že davno s svojim pijančevanjem. Pokašljeval je že delj časa. V noči po hčerini poroki pa se je bil še prehladil. In ker se ni varoval, ampak je še vedno neizmerno pil, se ga je lotila nagla sušica.

Lojzika ga je večkrat opominjala, da bi jenjal piti. Vedela je, da mu to ne more storiti dobro, in rada bi mu bila podaljšala življenje. Navzlic temu, kar ji je bil storil, mu ni želela smrti. Ne, ljubila ga je, kakor jo je učila njena rajna mati,

ljubila, kakor sploh more ljubiti dober otrok svoje starše. Želela mu je najbolje in zato ga je svarila pred pijačo.

Toda Gril je umeval napak njene opomine.

"Ti mi ne privoščiš!" ji je rekel in jo osorno pogledal. Kdor mu ni privoščil pijače, tega je smatral za svojega sovražnika! ...

Lojzika si nato ni upala več siliti vanj. Prosila pa je svojega moža, da bi ne dajal očetu toliko piti. A ta se ni dal pregovoriti. Še celo sam je ponudil Grilu večkrat pijače, ne da bi je bil zahteval. Bilo je skoro videti, kakor bi ga nalašč moril na ta način.

"Kaj boste, oče, vina ali žganja?" je vprašal včas, a takoj pristavil:

"Pa saj vem, da vina vi ne marate, in da vam je ljubše žganje. Pa katerega naj vam natočim? Ali tistega hudega, ki tako reže po grlu? ... In natočil mu je čistega špirta. Gril pa ga je s slastjo popil.

Tako je šlo z Grilom nenavadno hitro nizzdolu. Nekega dne pa ga je Komar še poslal v bližnjo vas, naročivši mu, da mora biti v dvajsetih minutah sem in tja, akoravno je vsakdo vedel, da se za tisto pot potrebuje najmanj pol ure.

"Če ne mislite priti tako hitro," mu je rekel, "rajši povejte, da pošljem koga drugega, kajti stvar je jako nujna!"

Gril pa se je od nekdanj ponašal s svojo hitro hojo. Dokler je bil zdrav, se res ni mogel nihče z njim kosati v tem. Hodil je, da so se mu kar iskre kresale pod nogami. Toda zdaj je bil slab, da se je komaj držal po koncu. Navzlic temu pa ni hotel odjenjati. Da zna kdo hoditi hitreje od njega, bi ne bil priznal za ves svet ne. Mendar tudi prav veroval ni v svojo bolezen. Zato je odvrnil:

"Koga drugega boš pošiljal, koga? ... Požirek žganja mi daj, pa grem! ..."

In res je šel. Toda akoravno je bil prepričan, da stvar ni tako silna, da bi moral pot storiti v tistem času, kakor je zahteval njegov zet, vendar ni odjenjal in se je gnil na vse pretege. Kar bi se ne bilo posrečilo nobenemu zdravemu, posrečilo se je njemu: premeril je v dvajsetih minutah pot sem in tja!

To pa mu je zadalo smrtni udarec. Ko je stopil doma v prodajalnico, se je zgrudil obnemogel na tla.

Lojzika je na glas zakričala. Komar pa je vpraševal:

"Ho-ho, kaj pa je to, oče, kaj? ... Ho-ho, pa menda vas saj ni ta kratka pot tako utrudila? ..."

Gril se je sicer s pomočjo drugih še skobacal na noge, toda moral je v posteljo. Lojziki se je takoj zdelo, da stvar ne bo izšla ugodno, in je vprašala precej očeta, ali bi naj poslala po gospoda. Toda on jo je temno pogledal, rekoč:

"Bi se me rada iznebila, kaj ne da?"

Ali drugi dan je mislil že sam drugače.

"Slabo mi je, slabo!" je ternal in omenil je zdaj sam, da bi poslali po duhovnika.

(Dalje)

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Do sape.

Začetkom l. 1919 sem prišel v Dubrovnik, odkoder sem nameraval oditi v London v politični misli. V Gruziji je bilo nekaj tujih ladij, ki so služile prav končani vojski. Da bi prevarile podmornike, so bile ladije pobarvane, kakor bi jih bili barvali v kaki norišnici. Nekaj pa je bilo na tem, ker se ladija s takimi križikraži ni mogla razločevati od morskimi valovi, in je pogostoma podmorniku prevarila, kakor menda "slamnat mož" prevari kakega zajčka, da se vrne pred zelnjakom. To je bila prevara, ko je podmornik mislil, da so morski valovi, ki se gibljejo, pa je bila le ladija. Anglež pravi camouflage, pesek v oči, slamnat mož, strašilo, bahav.

Sovjeti so sfiksali novo ustavo in močno zatrobili med svet, da bo to šele prava demokracija, ker vse drugo je d... Vsem, ki so za Sovjete z dušo telom, so stopile solze samega ginjenja v oči, saj zdaj pa zdaj se odpira zemeljski raj, ki se nekaj ni hotel odpreti, dasi bi imel dosti časa za končno otvoritev. Takim, ki so najmanj idejno pri Sovjetih, in med te spadajo socialisti, tudi naši slovenski socialisti tu in tam, je skoroda vzelo sapo, ko so slišali in čitali o novi demokraciji. Še marsikomu drugemu je vzelo sapo, ker vsaj neke določbe v novi ustavi so se na prvi pogled zdele naravnost nemogoče, n. pr. priznanje lastninske pravice, osebna svoboda, svoboda govora in tiska, splošne in tajne in svobodne volitve itd. itd. Morda so Sovjeti sami neprevidno izpustili mačko iz žaklje, ko so nekaj zapisali tudi o — komunistični stranki. To je bilo konjsko kopito, in zdi se, da so vsaj nekateri najmanj polagoma prišli nekako do sape, in zapazili mačko in konjsko kopito. Nova "demokracija" je bilo navadno strašilo, le da sovjetska gospoda, ki ima zdaj v Moskvi besedo, ni bila dosti previdna in je malo preveč povedala. Zdaj so mnogi prišli do sape, in komisar za težko industrijo, ki je "Rus" brez vsake kapljice ruske krvi, je moral nastopiti s prav najtežjo industrijo, da užene mačko nazaj v žakelj in zakrije konjsko kopito nove demokracije, ki je "toliko demokracija, kakor nemški ali laški fašizem."

Svet je pa puklast. Zda se

na tem puklastem svetu Sovjeti na vrsti. Hvali, če ne, te lopnemo po buči. Vsaj nekaj socialistov je bilo toliko poštenih, da niso požrli nove ruske demokracije s kožo in dlako vred, in pokazali na kopito, kam pes taco moli so pokazali. Vsaj "Prosveta" pa objavlja vrlo grenko pilulo, ki je prišla iz Timiskaninga v Kanadi od nekega Mika Kobeta, in urednik dobi jih pod rebra, ker se brezpogojni Mike Kobe "ne strinja s kritiko Rusije."

Jaz bi rekel, da se vsak zavej ne boji "slamnatega moža" v zelnjaku, ne da so oplahati od ruske camouflage, ne da se prevariti po lepo oprižani demokracijski ustavi, mnogi zajci pa, ampak zdaj je — Rusija na dnevnem redu, in kdor le podvomi o sedanjih Rusiji, jih dobi po glavi. "Juvati habere socios — tovaršija tolaži," bi rekel, in če koga štoknejo pod nos, se le malo pomuza, ako še koga drugega štoknejo pod nos, in če je to le pri sapi o novi ruski — demokraciji.

ZDRAVSTVO

BLAŽENO POLETJE

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Ravno kot v naravi vse dozoreva in vsa priroda postaja najbujnejša, tako tudi človeško telo in um bi moral najti obnovljeno zdravje tekmo vse poletnega časa. Kajti ravno poleti so zdravstveni žarki solca najbolj učinkoviti in pišejo prijetne sappe. Vse, kar živi in raste, uspeva najbolje v tem letnem času, in človeška bitja bodo zdravjeja in srečnejša, ako izkoriščajo, kar jim priroda ponuja.

Ostanimo zato pod milim nebom in v solnčni svetlobi čim več mogoče, kajti dobri zrak in solnce sta največja leka narave, mnogo in mnogo boljše, kot ona, ki si jih človeški um more izmisliti — in prosta in brezplačna so za vse. Kadarkoli imamo priliko, kopajmo se v morju, reki ali jezeru. Kdor ne zna plavati, naj se nauči — kajti ni boljše telovadbe.

Za one, ki so zadosti srečni, da lahko gredo proč, nič toliko ne zalega kot počitniški izlet. Sprememba prehrane, prizora in okoliša — vsaj po enkrat na leto — je dobra za vse nas. Tudi izlet ob koncu tedna ima svojo vrednost, in tako tudi oni, ki morajo ostati doma, utegnejo imeti svojo korist iz obiska bližnjih zabavišč, parkov itd. Kar je glavno, je, da nastane kaka sprememba v vsakdanji rutini.

Poletje je dober čas, da se šal z barvo. Ko je s to mešanico potem pobarval in namažal hišo, so začele muhe, čebele, ose in vsa taka golazen oblegati hišo, da je kar rojilo okrog, ker te živali so silile na med, ki je bil med barvo. Zato je potrebuje, naporne športe pod milim nebom pa prepuščajmo mladini.

Dobro je, da postanemo zago-reli počasi, in to zdravo barvo kože lahko dobimo tudi v mestu. Treba začeti s tem, da se izpostavi del telesa za pet minut prvi dan, deset minut drugi dan, in se potem to vsak dan podaljša, dokler se telo ne privadi solnčni svetlobi. Na tak način se izognemo solnčnim opeklinam in dobivamo vso korist zdravonosnih ultra-violetnih solnčnih žarkov.

Nikar ne hitite in se ne razburajte. Imejte lahno oblačlo. Izogibajte se težkim in mastnim jedem. Prespavajte vsaj osem ur vsako noč.

Pred vsem pa glejte, da dobite ves delež poletnega zraka in solnca.

Z MEDOM POBARVANA HIŠA

Norwich, N. Y. — F. E. Lothridge si je te dni pobarval od zunaj hišo. Ko je kupil v mestu barvo in olje je isto spravil v klet, kjer je bilo zraven tudi več škatelej medu. Po neprevidnosti kajpada je, ko je mešal barvo, mesto olja dodal barvi medu in istega zme-

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo v Jugoslavijo, Italijo in vse druge dele sveta po dnevnem kurzu. Včeraj so bile cene:

Dinarji:	
Za \$ 2.55.....	100 Din
Za \$ 4.95.....	200 Din
Za \$ 7.20.....	300 Din
Za \$ 9.55.....	400 Din
Za \$ 11.65.....	500 Din
Za \$ 22.90.....	1000 Din

Lire:	
Za \$ 4.65.....	50 lir
Za \$ 9.00.....	100 lir
Za \$ 43.00.....	500 lir

Za izplačila v dolarjih:	
Za \$ 5.00 pošljite.....	\$ 5.75
Za \$ 10.00 pošljite.....	\$ 10.85
Za \$ 15.00 pošljite.....	\$ 16.00
Za \$ 25.00 pošljite.....	\$ 26.10
Za \$ 40.00 pošljite.....	\$ 41.25
Za \$ 50.00 pošljite.....	\$ 51.50

Ker se kurz večkrat spreminja so cene podvržene spremembi. Pri večjih svotah poseben popust. Vsa pisma in pošiljate naslovite na:

JOHN JEPICH
(V pisarni Am. Slovenca)
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

St. Paul Federal Savings & Loan Association

2116 West Cermak Road, Chicago, Illinois
Telefon: Canal 2138

FINANČNO POROČILO (Statement)

ASSETS		
First Mortgage loans		
a) Direct reduction loans	\$465,436.40	\$465,436.40
Other loans		
a) Loans secured by shares of this ass'n.	2,458.06	2,458.06
Real Estate owned		17,257.65
Investments		
a) Stock in Federal home loan bank	9,300.00	9,300.00
Cash on hand and in banks		17,925.62
Furniture, fixtures & equipment (less allowance for depreciation)		398.04
Premium on Bond		77.00
Premium on Federal Insurance		121.94
TOTAL ASSETS		\$512,974.71
LIABILITIES		
Private Shares		
Installment thrift shares	22,946.90	
Optional savings shares	70,867.90	
Prepaid shares	140,632.62	
Full paid income shares	64,300.00	
Secretary of Treasury	50,000.00	
Home Owner's Loan Corporation	50,000.00	398,747.42
Advances from Federal home loan bank		79,975.00
Taxes accrued and unpaid on real estate owned		436.46
Accounts payable		432.00
Loans in process		2,263.01
Income collected in advance	6,329.95	6,329.95
Reserve for uncollected interest	2,729.57	2,729.57
Federal insurance reserve	1,102.45	
Reserve for contingencies	10,000.00	
Real estate reserve	7,132.64	18,235.09
Bonus on shares		37.96
Undivided profits		3,788.25
TOTAL LIABILITIES		\$512,974.71

Sedanje in bodoče gospodinje!

PRAVKAR JE IZŠLA OSMA, izpopolnjena in pomnožena naklada knjige, ki je šla doslej že v nad 100.000 izvodih med slovenske žene,

SESTRE M. FELICITE KALINŠEK

VELIKA

"SLOVENSKA KUCHARICA"

Obsega 728 strani, 34 barvanih tabel, nešteto ilustracij v tekstu, razkošna oprema, vezava v celo platno.

CENA \$5.00

Vsa stara in najnovejša dognanja kuhinjske umetnosti so zbrana v tej monumentalni knjigi. Občudovanja vredna je smiselna porazdelitev snovi. PREGLEDNA IN IZBERA NAVODIL IN RECEPTOV. Gospodinja pa se pouči tudi o važnih osnovnih pojmi kuharstva in gospodinjstva. ZATO JE TO NAJPOPOLNEJŠE DELO TE VRSTE, KAR JIH IMAMO SLOVENC!

Ta knjiga sodi v vsako slovensko hišo!

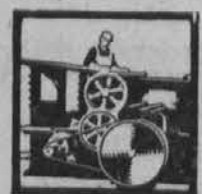
Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road

Chicago, Illinois

Napačna je misel!



če misli trgovec, ali društveni uradniki, da so izdatki za tiskovine nepotrebni izdatki.

Lepa tiskovina napravi vedno najlepši vtis na vsakogar. Lepa tiskovina z vašim imenom je najgovornejša reklama za vas!

Naročite tiskovine od:

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Ill.

ROJAKI SLOVENC!

Kadar želite o. krasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerno, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisane za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar
SLOVENSKI KAMNOSEK
1013 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787